

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare och av vissa lagar som gäller tidigare avträdelssystem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen förslås att bestämmelserna i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare skall ändras. I lagen förslås nya bestämmelser om preskription av fordringar, eftersom den lag om preskription av skulder som trädde i kraft från ingången av 2004 inte till alla delar gäller i fråga om avträdelsestöd eller andra förmåner som betalas på basis av socialförsäkringen. Preskriptionstiden vid återkrav av förmån som utbetalts utan grund samt då förmån blivit obetald förslås bli tio år, varefter fordringar från tiden innan preskriptionstiden började löpa inte längre kan beaktas. Som ny preskriptionstid då förmåner återkrävs och fordringarna fastställts genom ett beslut om återkrav förslås fem år och när denna period avbryts börjar en ny femårsperiod löpa. En motsvarande preskriptionstid på fem år förslås likaledes för att förmånstagare skall få en av pensionsanstalt beviljad, men helt eller delvis obetald förmån från det att yrkande om att erhålla förmånen första gången framställts till pensionsanstalten inom den ovan nämnda tidsfristen tio år. De föreslagna ändringarna motsvarar till sitt innehåll de ändringar av preskriptionstiden för fordringar som genomförts i pensionslagarna för den privata sektorn.

I lagen förslås ytterligare ett antal ändringar med anledning av att förvaltningslagen trädde i kraft från början av 2004. Hänvisningsbestämmelserna till lagen om pension för arbetstagare i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare förslås bli reviderade att motsvara de ändringar som företagits på basis av förvaltningslagen i pensionslagarna för den privata sektorn. Dessutom förslås vissa preciseringar i lagen om förfaringssättet vid och behandlingen av ansökan om avträdelsestöd.

Propositionen gäller också avträdelssystemen för lantbruksföretagare från tiden innan systemet med avträdelsestöd infördes, eftersom pensioner och ersättningar fortsättningsvis utbetalas med stöd av de tidigare systemen. I lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare, lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare och lagen om avträdelsepension förslås motsvarande ändringar, till den del bestämmelserna ännu tillämpas.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit fastställda.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	4
1. Nuläge	4
1.1. Preskription av fordran.....	4
Preskription av fordran vid återkrav av förmån som betalats utan grund.....	4
Preskription av fordran baserad på ett beslut om beviljad förmån.....	6
1.2. Förvaltningslagens bestämmelser och systemet med avträdelsestöd för lantbruksföretagare.....	6
Jäv	7
Talan	7
Behandlingsgången och skyldigheten att utreda ett ärende.....	8
Komplettering av ansökan	8
Sökande av ändring	9
Rättelse av sak- och skrivfel.....	9
Beslutets innehåll och delgivningen.....	10
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	11
2.1. Preskription av fordran.....	11
2.2. Skötseln av uppgifter inom den offentliga förvaltningen	11
Ansökan om avträdelsestöd och skyldighet att lämna utredning.....	12
Komplettering av ansökan	12
Innehållet i och delgivningen av ett beslut.....	12
3. Propositionens verkningar	12
4. Beredningen av propositionen	13
DETALJMOTIVERING.....	14
1. Motivering till lagförslagen	14
1.1. Lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare	14
1.2. Lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare	16
1.3. Lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare	17
1.4. Lagen om avträdelsepension	17
2. Ikraftträdande.....	17
3. Lagstiftningsordning	17
LAGFÖRSLAGEN.....	18
om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare	18
om ändring av 27 och 37 § i lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare.....	21
om ändring av 27 och 37 § i lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare.....	22
om ändring av 24 § i lagen om avträdelsepension.....	23
BILAGA.....	24
PARALLELLTEXTER.....	24
om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare	24
om ändring av lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare	28

om ändring av 27 och 37 § i lagen om avträdlseersättning för lantbruksföretagare.....	30
om ändring av 24 § i lagen om avträdlsepension.....	32

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Preskription av fordran

Det avträdelsestöd som betalas lantbruksföretagare med stöd av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994), nedan lagen om avträdelsestöd, beviljas företagare som upphör med att bedriva jordbruk så som anges i nämnda lag i syfte att förbättra jordbrukets struktur. Avträdelsestödet är en personlig ersättning med karaktären av pension, som betalas avträddaren månatligen till dess han fyller 65 år. En reglering av preskriptionstiden för fordringar inom systemet med avträdelsestöd är av betydelse för förmånstägaren vid två olika tillfällen: vid återkrav av förmån som utbetalts utan grund samt då till avträddaren överhuvudtaget inte utbetalts någon sådan förmån som han blivit beviljad eller om förmånen utbetalts till honom till ett för litet belopp.

För närvarande har vid tolkningen av tidsfristen som allmän författning såväl inom systemet med avträdelsestöd för lantbruksföretagare som inom andra, tidigare avträdelssystem tillämpats förordningen den 9 november 1868 om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer (32/1868), nedan preskriptionsförordningen. Enligt förordningen är den allmänna preskriptionstiden tio år när det är fråga om sådana fordringar, för vilka preskriptionstiden inte angetts i några särskilda bestämmelser. Inom pensionssystemet för arbetstagare inom den privata sektorn har samma tillvägagångssätt tillämpats. Preskriptionstiden har härvid börjat löpa i och med att fordran uppkommit.

Preskriptionsförordningen har upphävts genom lagen om preskription av skulder (728/2003). Lagen om preskription av skulder trädde i kraft från början av 2004 och ersatte samtidigt preskriptionsförordningen. Den har karaktären av en allmän lag och tillämpas om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Enligt 1 § lagen om preskription av skulder tillämpas lagen emellertid inte på pension eller annan förmån som betalas med stöd av pensionslagarna. Lagen

om preskription av skulder tillämpas däremot på bl.a. återkrav av förmån som utbetalts utan grund.

Bestämmelserna i lagen om preskription av skulder tillämpas endast om det inte föreskrivs något särskilt i annan speciallagstiftning. I fråga om lagstiftningen om pension för arbetstagare inom den privata sektorn har en lagändring trätt i kraft den 1 januari 2004. Genom ändringen har pensionslagarna kompletterats med specialbestämmelser om preskription av fordringar (lag om ändring och temporär ändring av lagen om pension för arbetstagare 1332/2003).

Lagen om avträdelsestöd trädde i kraft den 1 januari 1995. Därförinnan kunde lantbruksföretagare som upphörde med att bedriva jordbruk betalas generationsväxlingspension med stöd av lagen om generationsväxlingspension (1317/1990), nedan GevPL, avträdelsepension enligt lagen om avträdelsepension (16/1974), nedan AvtrPL, eller avträdelseersättning enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992). I samband med verkställigheten av ovan nämnda avträdelssystem kan det fortsättningsvis uppstå situationer, där stödet återkrävs eller stödtagaren inte får ett beviljat stöd. Även dessa system saknar för närvarande särskilda bestämmelser för när fordringar preskriberas.

Preskription av fordran vid återkrav av förmån som betalts utan grund

Förmån enligt avträdelssystemen för lantbruksföretagare kan ha utbetalts utan grund med anledning av kunden, förmånsärendets handläggning eller någon omständighet, som kunden eller pensionsanstalten inte har kunnat påverka. Förutom att en förmån kan ha utbetalts utan grund på basis av ett felaktigt beslut kan det också ha uppstått något fel i samband med utbetalningen av förmånen. Lagen om avträdelsestöd utgår ifrån att förmån som betalts utan grund i regel skall krävas tillbaka. I situationer som närmare preciserats i lagen kan man avstå helt eller delvis från återkrav. För att möjliggöra återkrav av

förmån som betalats utan grund skall förmånstagaren i stället för det felaktiga beslutet om förmån i allmänhet först ges ett nytt beslut om ändrad förmån, och först därefter kan ett beslut om återkrav meddelas. Ifall förmånstagaren inte samtycker till att det felaktiga beslutet om förmånen ändras till hans nackdel måste pensionsanstalten först ansöka hos försäkringsdomstolen om att få förmånen indragen.

Vid återkrav av avträdelsestöd, liksom annan förmån beviljad enligt tillämpningen av tidigare lagstiftning som gäller avträdelse men som utbetalts utan grund, har man iakttagit preskriptionsförordningens allmänna preskriptionstid tio år. Preskriptionstiden har börjat löpa separat för var enskild post av förmånen från betalningsdagen. Fem år har i praktiken ofta bildat en bakre gräns för återkrav av förmån som betalats utan grund, eftersom försäkringsdomstolen endast vid ytterst välgrundade skäl har gått in för att undanröja ett felaktigt beslut när det gått mer än fem år sedan beslutet vunnit laga kraft. Som sådant ytterst välgrundat skäl, med stöd av vilket det varit möjligt att undanröja beslutet efter ovan nämnda tidsfrist, räknas närmast ett svikligt förfarande från förmånstagarens sida.

Bestämmelserna om återkrav i lagen om avträdelsestöd motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna i lagstiftningen om pension för arbetstagare inom den privata sektorn. I 25 § i lagen om avträdelsestöd ingår bestämmelser om att utbetalningen av avträdelsestöd kan avbrytas och stödet återkrävas i situationer, där avträdelsestöd inte bör betalas med anledning av att avträdelaren har förvärvat arbetat i sådan omfattning att hans inkomster från annat förvärvsarbete överstiger den i lagen om avträdelsestöd fastställda gränsen. I fråga om återkravet upptar lagrummet en hänvisning till lagen om pension för arbetstagare (395/1961), nedan APL, dess 4 c § 6 mom., som stadgar om förutsättningarna för en jämkning av återkravet i fall att pensionstagare med arbetslöshetspension har arbetat i sådan omfattning att hans förvärvsinkomster har överstigit gränsen för förvärvsinkomster vid arbetslöshetspension. Avträdelsestöd som betalats utan grund skall av det skäl som nämns i 25 § i lagen om avträdelsestöd alltid krävas tillbaka till sitt fulla belopp ifall överskridningar har förekommit under en pe-

riod längre än tre månader. Om överskridning skett under högst tre månader kan pensionsanstalten på särskilda grunder avstå från att återkräva förmånen som utbetalts utan grund.

I alla övriga situationer med återkrav iaktas 31 § i lagen om avträdelsestöd, som har samma innehåll som 18 § i APL. Enligt bestämmelsen kan man helt eller delvis avstå från att återkräva det stöd som betalats utan grund, om detta anses skäligt och om betalningen av stödet inte kan anses bero på svikligt förfarande från mottagarens eller dennes företrädarens sida eller om det belopp som återkrävs är litet.

Återindrivningen av avträdelsestödet sker i två etapper. Först gäller det att fastställa hur mycket stöd som betalats för mycket och därefter att överväga huruvida det stöd som betalats för mycket skall krävas tillbaka till fullt belopp eller om en eventuell jämkning av återkravet kan komma i fråga. Även bestämmelserna om preskribering skall beaktas vid en precisering av summan som en förmånstagare kan åläggas att betala tillbaka av den förmån som betalats till ett för stort belopp. Genom ett beslut om återkrav fastställs det belopp som skall återindrivnas. En preskription av fordran kan gälla endast detta belopp.

Förfarandet som vid återkrav tillämpats på systemet med avträdelsestöd och andra avträdelssystem har tidigare motsvarat det förfarande som tillämpats i fråga om pensionslagarna för den privata sektorn. Genom en lag som trädde i kraft från ingången av 2004 (1332/2003) har i lagstiftningen om pension för arbetstagare inom den privata sektorn intagits specialbestämmelser om preskription av fordran. När det är fråga om återkrav enligt pensionslagarna har man inte ansett det ändamålsenligt att tillämpa den allmänna preskriptionstid på tre år som ingår i lagen om preskription av skulder, eftersom den alltid måste avbrytas separat för att förhindra att fordran preskriberas. Det har också ansetts nödvändigt att i pensionslagarna för den privata sektorn inta särskilda bestämmelser om tidsfristen för återkrav av förmån som utbetalts utan grund och preskriptionstiden vid återkrav. Det har inte ansetts motiverat att under återindrivningsprocessens olika faser påminna förmånstagaren skilt om möjlighe-

ten att avbryta preskriptionstiden i fråga om förmån som utbetalts utan grund, eftersom man i samband med att beslutet om återkrav meddelas till en början prövar huruvida en jämkning är möjlig, dessutom fastställs det belopp som skall betalas tillbaka först genom beslutet om återkrav. Särskilda åtgärder i syfte att avbryta preskriptionstiden blir aktuella först efter att beslutet om återkrav meddelats.

Enligt 18 § 5 mom. i APL skall en förmån som betalats utan grund krävas tillbaka inom tio år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess på det sätt som föreskrivs i 10 och 11 § lagen om preskription av skulder. Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid. 10 § i lagen om preskription av skulder nämner icke-formbundna åtgärder som avbryter preskriptionen och lagens 11 § om rättsliga åtgärder som avbryter preskriptionen, exempelvis genom att borgenären väcker talan angående fordran vid domstol. Icke-formbundet avbrytande av preskriptionen av skuld innebär till exempel att borgenären kräver en prestation av gäldenären eller påminner gäldenären om skulden på något annat sätt som efteråt kan påvisas.

Preskription av fordran baserad på ett beslut om beviljad förmån

En fordran baserad på ett beslut om avträdelsetöd har till exempel uppstått i en situation, där förmånen, dvs. avträdelsetödet som mottagaren beviljats, av någon orsak har utbetalts till honom till för litet belopp till exempel på grund av att man eventuellt valt fel samordningsgrund. I vissa sällsynta fall har det hänt att en post av avträdelsetödet blivit helt obetald efter att beslutet om avträdelsetöd meddelats. Orsaken kan ha varit att det uppstått ett fel vid utbetalningen av avträdelsetödet. Efter att beslutet om avträdelsetöd meddelats kunde exempelvis en post av avträdelsetödet som utbetalts till ett för litet belopp bli preskriberad med stöd av preskriptionsförordningen efter den allmänna preskriptionstiden tio år. Preskriptionstiden började löpa separat för varje post av stödet från och med tidpunkten då stödet betalades ut.

Förmånens preskriptionstid kunde avbrytas genom icke-formbundna åtgärder. Preskriptionen av en fordran baserad på ett beslut om en förmån har inte utgjort hinder för pensionsanstalten att trots preskriptionen på eget initiativ betala ut den förmån som varit obetald till den person som saken rör.

Genom en ändring av lagstiftningen om pension för arbetstagare inom den privata sektorn (1332/2003) har i fråga om preskription av fordran baserad på ett beslut om en förmån i 19 b § i APL intagits en specialbestämmelse om att rätten till en förmån preskriberas tio år efter den dag då förmånen borde ha betalats, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Från det att preskriptionstiden avbrutits börjar en ny fem år lång preskriptionstid. Preskriptionstiden avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder.

1.2. Förvaltningslagens bestämmelser och systemet med avträdelsetöd för lantbruksföretagare

Från och med början av 2004 trädde en ny förvaltningslag (434/2003) i kraft. Förvaltningslagen är en allmän lag som föreskriver om grunderna för god förvaltning och om förfarandet i förvaltningsärenden. Förvaltningslagen ersätter bestämmelserna i de genom nämnda lag upphävda lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), lagen om överlämnande av handlingar (74/1954) och lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966). Avsikten har varit att i förvaltningslagen så fullständigt som möjligt samla alla bestämmelser som rör tillvägagångssättet vid behandlingen av förvaltningsärenden samt minimikraven på förvaltningsservicens kvalitet så, att föreskrifter om samma sak inte behöver tas in i annan lagstiftning. I andra lagar skall inte heller i onödan ingå hänvisningar till förvaltningslagen.

Förvaltningslagen skall enligt huvudregeln iakttas vid skötseln av alla slags ärenden inom den offentliga förvaltningen samt i samband med anhängiggörandet, behandlingen och delgivningen av förvaltningsärenden. Med stöd av 2 § i förvaltningslagen skall lagen direkt tillämpas även på pensionsanstalterna för den privata sektorn och pensionsskyddscentralen när de sköter upp-

gifter inom den offentliga förvaltningen, om inte något annat särskilt föreskrivs någon annanstans i lag. Enligt förvaltningsutskottets betänkande (FvUB 29/2002 rd) bör det inom de olika förvaltningsområdena utredas om speciallagstiftningen behöver och kan samordnas med den nya förvaltningslagen så, att undantag från den nya förvaltningslagens bestämmelser behöver göras i så få fall som möjligt.

För närvarande iakttas vid behandlingen av ärenden som gäller avträdelsetöd samma principer som vid behandlingen av ärenden som rör pensioner för arbetstagare inom den privata sektorn. 40 § i lagen om avträdelsetöd innehåller en bestämmelse med hänvisning till 10 c § i APL. Det sistnämnda lagrummet har, i den lydelse som var gällande före lagändringen 1332/2003 som trädde i kraft den 1 januari 2004, innehållit bestämmelser om rätt för den som saken gäller att bli hörd och få föra sin talan i ärendet samt hänvisningar till vissa bestämmelser i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) om ärendets behandling. 2 mom. av ifrågavarande lagrum har innehållit en specialbestämmelse gällande jäv för anställda och styrelsemedlemmar i en pensionsanstalt. Motsvarande bestämmelse med hänvisning till 10 c § i APL ingår i 43 § i GevPL, 24 § i lagen om avträdelsetöd och 37 § i lagen om avträdelsetödsersättning för lantbruksföretagare.

APL har ändras genom en lag 1332/2003 så, att från 10 c § 1 mom. i APL uteslöts den särskilda bestämmelsen om att den som saken gäller skall bli hörd samt om talan för den som inte har fyllt 15 år, dessutom upphävdes hänvisningarna till lagen om förvaltningsförfarande. I stället för dessa bestämmelser tillämpas från och med den 1 januari 2004 bestämmelserna i förvaltningslagen.

Jäv

Förvaltningslagens 28 § upptar en förteckning över jävsgrunder. Enligt lagen är Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt skyldig att handha de uppgifter den ålagts i lagstiftningen, så som verkställigheten av lagen om pension för lantbruksföretagare (469/1969), nedan LFöPL, och lagen om avträdelsetöd. I dessa uppgifter blir pensionsanstaltens anställda och styrelsemedlemmar tvungna att

behandla och avgöra ärenden som anknyter till den LFöPL-försäkring som en lantbruksföretagare har tecknat hos pensionsanstalten. Bestämmelserna i 28 § 1 mom. 4 och 5 punkten i förvaltningslagen om jäv för tjänsteman i anställnings- och uppdragsförhållande och medlem i styrelsen är problematiska när pensionsanstaltens tjänsteman och styrelsemedlem är en av dem som behandlar ett enskilt ärende. Därför har det även i fråga om ärenden som gäller avträdelsetöd och övriga avträdelssystem ingått en hänvisning till en specialbestämmelse i APL, enligt vilken anställd och styrelsemedlem i pensionsanstalten utan hinder av lagen om förvaltningsförfarande kan behandla ärende som avser arbetsgivare som har anordnat pensionskydd i pensionsanstalten, arbetstagare i anställning hos en sådan arbetsgivare eller företagare. Den särskilda bestämmelsen i 10 c § 2 mom. i APL i fråga om jäv beträffande anställda och styrelsemedlemmar lämnades kvar, men flyttades upp till 10 c § 1 mom. i APL. Det är skäl att fortsättningsvis hålla kvar denna särskilda bestämmelse i systemet med avträdelsetöd samt i tidigare avträdelssystem.

Talan

I lagen om avträdelsetöd och övriga lagar som rör tidigare avträdelssystem ingår en hänvisning till 19 b § 1 mom. i APL, som innehåller en specialbestämmelse om talan för den, vars förmån det är fråga om. Lagrummet avser ansökan om pension i sådana situationer då den, vars förmån det är fråga om, på grund av ålder, sjukdom, skada eller någon annan orsak är oförmögen att själv ansöka om pensionen eller att i övrigt sköta sina ärenden. Enligt bestämmelserna kan bland annat en av pensionsanstalten godkänd nära anhörig till personen eller någon annan som i huvudsak har dragit försorg om personen på dennes vägnar föra talan i ärendet. Bestämmelsen har intagits i lagen med tanke på förmånen för den som saken gäller. Det har ansetts praktiskt att man håller kvar bestämmelserna med tanke på en part, eftersom förvaltningslagen nämner en mera begränsad krets av personer som kan föra talan. Av samma skäl är det motiverat att hålla kvar motsvarande bestämmelse i lagen om avträdelsetöd och lagarna som rör andra avträdelssystem.

Behandlingsgången och skyldigheten att utreda ett ärende

Enligt förvaltningslagens 31 § skall en myndighet sörja för att ett ärende utreds tillräckligt och på ett behörigt sätt. Myndigheten skall i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet skall kunna avgöras. En part skall lägga fram utredning om grunderna för sina yrkanden. Han skall också i övrigt medverka till utredningen av ett ärende som han inlett. Förvaltningslagens utredningsskyldighet utgår ifrån att när det gäller ett förpliktande förvaltningsbeslut ankommer utredningsskyldigheten huvudsakligen på myndigheten och när det gäller ett beslut om beviljande av förmån på parten själv.

För avträdelsestödet vidkommande är det fråga om ett beslut om beviljande av förmån, där det ligger i partens intresse att ärendet utreds. Systemet med avträdelsestöd finansieras med statens medel. Därför är det viktigt att de förmåner som beviljas kan fastställas på basis av möjligast rätta uppgifter. Parten har genom specialbestämmelser ålagts att spontant lämna all information som behövs för att förmånen skall kunna beviljas och betalas ut. Vilka uppgifter som skall lämnas nämns i 30 a § i lagen om avträdelsestöd.

Förordningen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1583/1994), nedan förordningen om avträdelsestöd, innehåller bestämmelser för ansökan om avträdelsestöd och ärendets behandling. Enligt förordningen om avträdelsestöd skall såväl ansökan om stödet som förbindelserna ges på en blankett godkänd av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Förordningen upptar även en förteckning över de handlingar som sökanden skall lägga till ansökan i och för behandlingen. I förordningens 17 och 18 § ingår ytterligare bestämmelser om till vilken myndighet ansökan kan lämnas in, överföring av ansökan och dess anhängiggörande samt påföljderna i fråga om tidpunkten för anhängiggörandet ifall sökanden inte inom en för honom utsatt, skälig tid har lämnat in den tilläggsutredning som behövs för avgörande av ansökan. I de ovan nämnda bestämmelserna poängteras sökandens skyldighet att lämna utredning. Det finns fortsättningsvis orsak att ytterligare utöver förvaltningslagens bestämmelser preci-

sera hur utredningsskyldigheten är fördelad mellan sökanden och pensionsanstalten. Även i pensionslagarna för den privata sektorn har motsvarande specialbestämmelser intagits.

Komplettering av ansökan

Förvaltningslagen nämner inte något särskilt krav om underskrift i en handling. 16 § i förvaltningslagen konstaterar när det gäller handlingars innehåll att av en handling skall framgå vad ärendet gäller. I handlingen skall dessutom antecknas avsändarens namn samt de kontaktuppgifter som behövs för att ärendet skall kunna skötas. Förvaltningslagens 22 § 1 mom. upptar bestämmelser om bristfälliga handlingar som tillställts en myndighet. Enligt lagrummet skall myndigheten uppmana avsändaren att komplettera handlingen, ifall det inte är onödigt med tanke på avgörandet av ärendet.

I lagens 22 § 2 mom. sägs att en handling som kommit in till myndigheten inte behöver kompletteras med en underskrift, om handlingen innehåller uppgifter om avsändaren och det inte finns anledning att betvivla handlingens autenticitet och integritet. I motiveringen till paragrafen om komplettering av handlingar (RP 72/2002 rd, s. 78) konstateras att en handling som tillställts myndigheten kan vara bristfällig exempelvis därför att den inte uttryckligen har undertecknats när det i en annan lag förutsätts sådan underteckning. Denna bristfällighet behöver emellertid inte rättas till när den handling som kommit in till myndigheten innehåller sådana uppgifter att myndigheten kan kontakta avsändaren om myndigheten betvivlar handlingens autenticitet och integritet. Med handlingens autenticitet avses uppgiften om handlingens avsändare och med integritet avses att handlingen är oförändrad. Misstankar i fråga om autenticiteten eller integriteten ger myndigheten rätt att alltid kunna kräva att handlingen skall lämnas in antingen i original och behörigen undertecknad eller att handlingen skall lämnas in på nytt undertecknad.

Avträdelsestödet är en förmån, som beviljas lantbruksföretagare på vissa villkor enligt lagen om avträdelsestöd. En förutsättning för att avträdelsestöd skall beviljas är att avträda- ren upphör med att bedriva jordbruk på det

sätt som avses i lagen om avträdelsestöd. I fall att avträdaren försummar sin förbindelse kan utbetalningen av hans avträdelsestöd avbrytas eller indras. Ett beviljande av avträdelsestöd förutsätter dessutom att den som förvärvar lägenheten eller åkermarken förbinder sig att odla åkrarna så länge som avträdelsestödet betalas till avträdaren, dock alltid under minst fem år. Om förvärvaren försummar sin förbindelse skall pensionsanstalten ålägga honom att ersätta pensionsanstalten för avträdelsestödet kapitalvärde, om inte vägande skälighetssynpunkter annars talar för att anstalten helt eller delvis avstår från att driva in kapitalvärdet.

17 § i förordningen om avträdelsestöd stadgar att avträdelsestöd skall sökas och förvärvarnas förbindelser ges på en blankett som godkänts av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. 21 § 1 mom. i lagen om avträdelsestöd nämner särskilt att till ansökan om avträdelsestöd skall läggas ett utkast till överlåtelsehandling som parterna undertecknat i och för ansökan om avträdelsestödet. Eftersom det finns en separat bestämmelse om i vilken form ansökan skall lämnas har man i praktiken utgått ifrån att även ansökningsblankettens punkt för underskrifter fylls i på behörigt sätt. Ansökan om avträdelsestöd inbegriper förutom de egentliga uppgifterna i ansökan även avträdarens förbindelse att upphöra med att bedriva jordbruk om avträdelsestödet beviljas och en försäkran om att uppgifterna i ansökan är riktiga. Till ansökan skall fogas en blankett med förvärvarens förbindelse med motsvarande punkt för underskrift.

Ansökan om avträdelsestöd och förbindelsen i den innehåller omständigheter som är förpliktande för sökanden. Om underskriften fattas i ansökan om avträdelsestöd måste detta hållas för en sådan bristfällighet i handlingen som kräver komplettering innan ansökan avgörs. För att det efteråt inte skall uppstå oklarhet om vad sökanden förbundit sig till är det fortsättningsvis motiverat att kräva underskrift. Eftersom förvaltningslagen utgår ifrån att en handling inte behöver kompletteras med underskrift, ifall det inte råder tvivel om handlingens ursprung, är det skäl att reglera frågan genom en specialbestämmelse i lagen om avträdelsestöd. Detsamma gäller även i fråga om förbindelser som förvärvarna

lämnat.

För närvarande förfogar inte Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt över sådan teknisk beredskap som krävs för att anordna den elektroniska service som avses i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) för anhängiggörandet av ett ärende med hjälp av ett elektroniskt dokument. Om elektronisk service i ärenden som rör avträdelsestöd skall dock bli möjlig i framtiden skulle ansökan om avträdelsestöd och blanketten för förvärvarens förbindelse uppfylla kravet på underskrift genom en sådan elektronisk signatur som avses i 18 § lagen om elektroniska signaturer.

Sökande av ändring

Särskilda bestämmelser om sökande av ändring när det gäller avträdelsestöd för lantbruksföretagare ingår i 37 § i lagen om avträdelsestöd, 23 § i AvtrPL, 40 § i GevPL samt i 32 § i lagen om avträdelseersättning. I fråga om extraordinärt ändringssökande samt bestämmelserna för tillvägagångssättet hänvisas det till APL. Det är skäl att hålla kvar dessa specialbestämmelser, eftersom förvaltningslagen inte föreskriver något för sökande av ändring.

Rättelse av sak- och skrivfel

Förvaltningslagens 50 och 51 § stadgar om rättelse av sak- och skrivfel. Enligt förvaltningslagen kan sakfel i ett beslut korrigeras till en parts nackdel under förutsättning att parten samtycker till att beslutet rättas. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och beror på partens eget förfarande. Lagens bestämmelser utgår ifrån att ett uppenbart skrivfel i ett beslut skall rättas till. Felet får dock inte rättas, om felet leder till ett resultat som är oskäligt för en part och felet inte har föranletts av partens förfarande.

Bestämmelserna om rättelse av sak- och skrivfel i lagen om avträdelsestöd motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna i pensionslagarna för den privata sektorn. Lagen om avträdelsestöd innehåller här hänvisningar till 21 e § i APL, som stadgar om rättelse av felaktigt beslut. Enligt bestämmelserna får sakfel dock inte på några villkor rättas till någon parts nackdel, förutsatt att han inte givit sitt

samtycke till korrigeringen. Ett klart skrivfel som skulle leda till ett för en part oskäligt beslut får absolut inte rättas. Pensionslagarna för den privata sektorn innehåller sålunda en mera begränsad möjlighet att korrigera sak- eller skrivfel i ett beslut till en parts nackdel. Förvaltningslagens 6 § uppger uttryckliga bestämmelser om skydd för kundens förtroende som visat sig medföra synnerligen stora krav på den myndighet som handhar pensionsförsäkringen.

På grund av att pensionsärendena är så komplicerade är det ofta en tolkningsfråga huruvida ett fel är uppenbart och om den som saken gäller har medverkat till att felet uppkommit. Därför har det ansetts viktigt att hålla kvar strängare regler för rättelse av ett fel till en parts nackdel i pensionslagarna för den privata sektorn än vad förvaltningslagen föreskriver. Såväl systemet med avträdelsestöd som de tidigare avträdelssystemen innehåller motsvarande grunder för bestämmelser om rättelse av fel. Bestämmelserna om rättelse av sak- och skrivfel i 21 e § 1 och 2 mom. i APL har senare kompletterats genom en lag (1332/2003) på så sätt att ett felaktigt förfarande också utgör ett sådant sakfel som avses i bestämmelsen och ett uppenbart skriv- eller räknefel eller därmed jämförbart klart fel räknas som skrivfel. Till övriga delar har de nämnda lagrummen förblivit oförändrade, dvs. de innehåller en möjlighet att korrigera felaktigt beslut till en parts nackdel på mera begränsade grunder än i förvaltningslagen. Paragrafens 3 och 4 mom. har upphävts, eftersom motsvarande bestämmelser ingår i förvaltningslagen. 40 § i lagen om avträdelsestöd hänvisar för närvarande till hela 21 e § i APL. Därmed kommer ovan nämnda lagändringar att omfatta också lagen om avträdelsestöd och övriga avträdelssystem, vilket kan betraktas som ändamålsenligt.

Beslutets innehåll och delgivningen

Förvaltningslagens 44 § föreskriver om innehållet i det beslut en myndighet har meddelat. Enligt bestämmelsen skall av beslutet framgå motiveringen till beslutet och detaljerad information om vad en part är berättigad eller förpliktad till eller hur ärendet annars har avgjorts. Avträdelsestödet sökes på basis av ett utkast till överlåtelsehandling eller för-

handsavtal. Nämnda skyldighet föranleds av Europeiska gemenskapernas bestämmelser för statligt stöd. Pensionsanstalten ger på basis av ansökan ett villkorligt beslut om sökandens rätt till avträdelsestöd. Det villkorliga beslutet förfaller om den slutgiltiga överlåtelsehandlingen inte tillställs pensionsanstalten inom sex månader från det att beslutet meddelades. Efter att den slutgiltiga överlåtelsehandlingen lämnats in meddelas ett beslut om att avträdelsestödet börjar löpa när samtliga förutsättningar för beviljandet liksom villkoren för utbetalningen av avträdelsestödet i lagens 22 § uppfylls. I det villkorliga beslutet preciseras alla villkor som sökanden skall uppfylla innan avträdelsestödet kan beviljas honom. Det skulle därför vara motiverat att ta in i lagen om avträdelsestöd bestämmelser för det villkorliga beslutets innehåll som är mera preciserade än vad som sägs i förvaltningslagen 44 §.

Av 59 § i förvaltningslagen framgår att vanlig delgivning verkställs per post genom brev till mottagaren. Enligt lagens 60 § verkställs bevislig delgivning i regel per post mot mottagningsbevis. Delgivningen måste överlämnas till mottagaren mot mottagningsbevis om den gäller ett förpliktande beslut och tiden för sökande av ändring eller någon annan tidsfrist som påverkar mottagarens rätt börjar löpa från det att beslutet delgavs. Motiveringen till förvaltningslagen utgår ifrån att alla sådana beslut som är förenade med krav på särskilda åtgärder från mottagarens sida, exempelvis betalningsskyldighet, är förpliktande. Behovet av bevislig delgivning motiveras med att den som saken gäller därmed har möjlighet att reagera inom en eventuell tidsfrist.

Besluten om avträdelsestöd sänds dem som saken gäller per post. Besluten är alltid personliga. I ett beslut om en förmån ingår alltid datum för när beslutet givits samt besväransvisning. Vid behov kan i samband med att besvär lämnas in tidpunkten för när tidsfristen börjat löpa omprövas, om den som söker ändring kan lämna tillräcklig utredning över att han inte har delgivits beslutet inom sju dagar från det att beslutet postades. I pensionslagarna för den privata sektorn uppger 19 f § i APL en specialbestämmelse om att ett beslut kan delges mottagaren genom ett vanligt brev som sänds per post. För att pen-

sionssystemet för arbetstagare inom den privata sektorn skall fungera smidigt har det ansetts ändamålsenligt att också förpliktande beslut även i fortsättningen skall kunna delges som ett vanligt meddelande per post. Också i fråga om systemen för avträdelsestöd och andra avträdelsearrangemang skulle kravet att sända besluten mot mottagningsbevis till den som saken rör leda till att pensionsanstaltens arbetsmängd och administrativa kostnader ökar och behandlingen blir långsammare.

Enligt 37 § i lagen om avträdelsestöd får ändring i pensionsanstaltens beslut sökas med iakttagande av vad som stadgas i 20 § i APL. När det gäller att söka ändring i de beslut som pensionsnämnden och försäkringsdomstolen meddelat i egenskap av besvärmyndigheter har bestämmelserna i pensionslagarna för den privata sektorn ändrats. Till 21 § 4 mom. i APL har fogats en specialbestämmelse om att beslutet delges genom att det sänds per post som brev till mottagaren under den adress som han eller hon har uppgett.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Preskription av fordran

I propositionen föreslås att till lagen om avträdelsestöd skall fogas bestämmelser om preskription av fordran, som till sitt innehåll motsvarar de bestämmelser som intagits i pensionslagarna för den privata sektorn. Genom att dessa nya specialbestämmelser intas i lagen om avträdelsestöd bibehålls den tio år långa fristen för preskription av fordran som hittills har iakttagits, såväl i fråga om återkrav av avträdelsestöd som utbetalts utan grund som i fråga om förmån, som trots att den baserat på ett beslut förblivit obetald. Därför föreslås det att beslutet om återkrav av avträdelsestöd som betalats utan grund skall meddelas inom tio år från dagen då förmånen har betalats ut.

Den föreslagna preskriptionstiden tio år för återkrav av förmån som betalats utan grund avbryts endast genom att ett beslut om återkrav meddelas. En fordran fastställd genom ett beslut om återkrav blir preskriberad efter fem år från att beslutet meddelats, om inte

preskriptionstiden blivit avbruten innan dess. I och med att preskriptionstiden avbryts börjar en ny tidsfrist på fem år löpa.

När det är fråga om förmån som mottagaren inte fått trots att den grundar på ett beslut skall fordran bli preskriberad efter tio år från den dag då förmånen borde ha betalats ut, ifall preskriptionstiden inte avbrutits innan dess. I och med att preskriptionstiden avbryts börjar en ny tidsfrist på fem år löpa.

Samma ändringar föreslås bli intagna i lagarna som rör avträdelssystem äldre än systemet med avträdelsestöd, eftersom pensioner och ersättningar fortsättningsvis betalas med stöd av dessa system. Med stöd av sagda lagar meddelas alltjämt beslut om återkrav. Likaledes är det möjligt att en förmånstagare i samband med att lagarna verkställts inte har fått en förmån helt eller delvis. Det skulle dessutom vara ändamålsenligt med samma slags regler för preskription av fordringar, såväl för att pensionstagarna skall få ett jämlikt bemötande som vid verkställigheten av systemen.

2.2. Skötseln av uppgifter inom den offentliga förvaltningen

De föreslagna ändringarna utgår ifrån att när det gäller uppgifter som Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt sköter inom den offentliga förvaltningen tillämpas förvaltningslagen, förutsatt att det inte finns särskilt skäl för regler som avviker från förvaltningslagen. Avsikten är, till den del lagen om avträdelsestöd tidigare har hänvisat till bestämmelserna i APL i fråga om principerna för behandlingen av ett ärende och sökande av ändring, att behandlingen fortsättningsvis skall överensstämma med vad som gäller inom pensionsystemet för arbetstagare. Därför föreslås det att nuvarande hänvisningar till APL i lagen om avträdelsestöd skall ändras att motsvara de bestämmelser i APL, som med anledning av den nya förvaltningslagen ändrats genom lagen 1332/2003. I lagen om avträdelsestöd skall alltså fortfarande ingå en hänvisning till 10 c § 1 mom. i APL, som innehåller en specialbestämmelse om när anställda och styrelsemedlemmar är jäviga och till 21 e § i APL, som innehåller bestämmelser om rättelse av sak- och skrivfel. I lagen hålls ytterligare kvar bestämmelsen med hänvisning till

19 b § 1 mom. i APL, som upptar ett särskilt stadgande om rätten att föra talan. Motsvarande ändringar föreslås även i lagarna om de avträdelssystem som tillämpades före systemet med avträdelsestöd.

Ansökan om avträdelsestöd och skyldighet att lämna utredning

Eftersom förvaltningslagen innehåller bestämmelser om samma saker är det för tydlighetens skull mest praktiskt att sådana bestämmelser om ansökan om stöd i lagstiftningen om avträdelsestöd som utgör komplement till förvaltningslagens föreskrifter ingår i lagen. APL har likaledes ändrats genom lagen 375/2001, som trädde i kraft från och med den 1 januari 2004. Genom lagändringen stadgas i 10 b § 1 mom. att pension skall sökas på en blankett som fastställts för detta ändamål. Till ansökan skall fogas den utredning som pensionsanstalten bestämmer. Dessutom har i lagen intagits bestämmelser om hur ansökan lämnas in och anhängiggörs samt att statsrådet utfärdar närmare bestämmelser för ansökan om pension genom förordning.

Komplettering av ansökan

Lagstiftningen om pension för arbetstagare inom den privata sektorn förutsätter inte att ansökan om pension uttryckligen måste ha underskrift. Ansökan om avträdelsestöd avviker från arbetspensionerna genom att avträderen avkrävs en förbindelse att upphöra med att bedriva jordbruk i gengäld mot avträdelsestödet. Dessutom förutsätts att förvärvaren enligt lagen om avträdelsestöd för binder sig att iaktta villkoren i sin förbindelse under en i förbindelsen fastställd tid. Emedan de aktuella blanketterna är förenade med förpliktande förbindelser är det ändamålsenligt att besluten om avträdelsestöd kan beviljas endast utifrån sådana ansökningar, som inbegriper blanketter undertecknade på behörigt sätt. Därför föreslås det att i lagen om avträdelsestöd skall intas en specialbestämmelse i fråga om förpliktelse i anknytning till avträdelsestödet om att ansökan om avträdelsestöd och förbindelserna enligt 9 och 10 § i lagen om avträdelsestöd skall undertecknas.

Innehållet i och delgivningen av ett beslut

I propositionen föreslås att i lagen om avträdelsestöd intas en specialbestämmelse om innehållet i ett villkorligt beslut. Av beslutet skall framgå samtliga förutsättningar för att avträdelsestödet beviljas, likaså villkoret att beslutet förfaller om den slutgiltiga överlåtelsebehandlingen inte tillställts pensionsanstalten inom sex månader från att beslutet meddelades.

Enligt 60 § i förvaltningslagen skall en delgivning verkställas per post mot mottagningsbevis, om den gäller ett förpliktande beslut och tiden för sökande av ändring eller någon annan tidsfrist som påverkar mottagarens rätt börjar löpa från det att beslutet delgavs. I pensionssystemet för arbetstagare inom den privata sektorn har i 19 f § och 21 § 4 mom. i APL intagits specialbestämmelser om att beslut som meddelats av pensionsanstalten, pensionsskyddscentralen och instanserna för ändringssökande sänds per post som normal delgivning till mottagaren. Detta har ansetts vara viktigt med avseende på ett smidigt pensionssystem. Inom systemet för avträdelsestöd och övriga avträdelssystem tillämpas ett motsvarande förfarande vid sökande av ändring och samma möjligheter för myndigheterna till själv rättelse som i fråga om pensioner inom den privata sektorn. För att systemet med avträdelsestöd skall fungera smidigt är det ändamålsenligt att göra liknande lagändringar i lagen om avträdelsestöd samt i syfte att förenhetliga bestämmelserna ytterligare i de andra lagarna som gäller avträdelssystemen, eftersom förmåner fortsättningsvis betalas ut med stöd av dem.

3. Propositionens verkningar

Syftet med propositionen är att med anledning av den lag om preskription av skulder som trädde i kraft den 1 januari 2004 klarlägga reglerna för preskription av fordringar i lagen om avträdelsestöd och inom tidigare avträdelssystem samt genomföra behövliga revideringar som förvaltningslagen föranlett. Bestämmelserna om preskription av fordringar enligt lagen om preskription av skulder tillämpas inte helt som sådana på avträdelsestöden och de tidigare avträdelssystemen.

men. Nämnda lag tillämpas exempelvis inte på en situation, där den som upphört att bedriva jordbruk har beviljats förmånen till ett för litet belopp. Med tanke på rättssäkerheten är det till fördel för den som mottar avträdelsestöd eller liknande förmån att lagstiftningen innehåller enhetliga specialbestämmelser för sådana situationer, där det är fråga om att antingen pensionsanstalten eller överlåtaren har fordringar och betalningsskyldigheten för dem. De föreslagna preskriptionstiderna motsvarar de ändringar som genomförts i pensionslagarna för den privata sektorn och gällande tillämpningspraxis. Pensionsanstaltens administrativa utgifter beräknas inte stiga med anledning av förslagen, eftersom tillvägagångssättet vid avbrytande av preskriptionstiden förblir detsamma som för närvarande.

Genom ändringarna som föranleds av förvaltningslagen bidrar de föreslagna ändringarna till att på lagnivå åstadkomma regler i anknytning till lagen om avträdelsestöd och tidigare avträdelssystem för situationer, som kräver speciella, mera detaljerade bestämmelser än vad som föreskrivs i förvaltningslagen. De föreslagna ändringarna motsvarar till sitt innehåll huvudsakligen de ändringar som redan genomförts i pensionslagarna för den privata sektorn och garanterar därmed ett jämlikt bemötande för medborgarna i pensionsärenden.

De föreslagna ändringarna beräknas inte medföra några ekonomiska verkningar med avseende på kostnaderna för förmåner eller pensionsanstaltens administration. Försla-

gen uppskattas inte heller ha några verkningar på organisationen.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

Begäran om utlåtande om propositionen har gått till justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Pensionsskyddscentralen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK r.y., Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Renbeteslagstiftningen, Saamelaiskäräjät och Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. Med undantag av Saamelaiskäräjät har de instanser som lämnat utlåtande framhållit att de föreslagna ändringarna är motiverade. Producentorganisationerna har visserligen anfört att man kunde överväga om tidsfristen för att fatta beslutet om återkrav kunde förenhetligas med motsvarande bestämmelser i folkpensionslagen i stället för den tidsfrist som godtagits i lagstiftningen för den privata sektorn. Propositionen utgår dock ifrån en tidsfrist enligt lagstiftningen om pension för arbetstagare, eftersom avträdelsestödet med karaktären av en pension delvis bygger på nämnda lagstiftning och inte på folkpensionslagen. Saamelaiskäräjät har för sin del ansett att ett avträdelssystem som är avsett för lantbruksföretagare inte tillämpar sig för den samiska renskötseln och har för den skull inte uttalat sig om de föreslagna förändringarna.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare

Det föreslås att lagens 20, 20 a, 21 och 21 a § skall innehålla bestämmelser för ansökan om och beviljande av avträdelsetöd. Mellanrubriken före nämnda lagrum föreslås bli ändrad att gälla ansökan om och beviljande av avträdelsetöd.

20 §. Paragrafen stadgar om tidpunkten för ansökan om avträdelsetöd. Förpliktelsen i paragrafens 1 mom. att stödet skall sökas före avträdelsetöden förblir oförändrad. Ovan nämnda förpliktelse föranleds av Europeiska gemenskapernas bestämmelser för statligt stöd.

Det föreslås att i 2 mom. tas in en specialbestämmelse som förpliktar sökanden att underteckna ansökan om avträdelsetöd och lägga till ansökan en sådan av förvärvaren undertecknad förbindelse som avses i 9 och 10 § i lagen om avträdelsetöd för att erhålla ett villkorligt beslut. Pensionsanstalten meddelar på basis av det utkast till överlåtelsehandling som sökanden lämnat in samt övriga bilagor som fogats till ansökan ett villkorligt beslut om rätten till avträdelsetöd. Av beslutet framgår alla villkor som måste uppfyllas för att avträdelsetödet skall beviljas. Det villkorliga beslutet förfaller om det slutgiltiga överlåtelsehandlingen inte tillställs pensionsanstalten inom sex månader från att beslutet meddelades. Närmare bestämmelser om villkorligt beslut skall ingå i lagens 21 a §.

Till 3 mom. föreslås detaljerade bestämmelser om vilka utredningar som skall läggas till ansökan, hur ansökan lämnas in till rätt myndighet, överföring av ansökan, anhängiggörande av ansökan samt konsekvenserna i fråga om anhängiggörandet av att tilläggsutredningar som myndigheten begärt av sökanden försenas. Bestämmelserna ingår för närvarande i 17 § i förordningen om avträdelsetöd. Under denna punkt i förordningen ingår bestämmelser som är mera preciserade än förvaltningslagen om anhängiggörande av ärendet samt vilka utredningar som skall fogas till ansökan. Därför vore det

ändamålsenligast att reglerna ingår i en författning på lagnivå. Också i fråga om pensionslagarna för den privata sektorn har motsvarande bestämmelser lyfts upp på lagnivå genom en lag 375/2001.

De handlingar och utredningar som behövs ändrar inte. I 17 § 1 mom. i förordningen om avträdelsetöd nämns vilka handlingar som skall fogas till ansökan. När det gäller förvärvarens yrkesskicklighet och inkomster, gårdsbruksenhetens ekonomiska livskraft samt utredningarna om miljö, hygien och djurens välfärd hänvisar momentet till förordningens 6—9 §, som innehåller bestämmelser om villkoren för att stödet skall beviljas. Den föreslagna lagens nya 20 § 3 mom. avser alltjämnt samma utredningar, trots att hänvisningen till förordningens punkter lämnas bort.

20 a §. Det föreslås att till lagen fogas en ny 20 a § med bestämmelser om hur ansökan lämnas in till pensionsanstalten. I 17 § 2 mom. i gällande förordning om avträdelsetöd sägs vilka organ som kan ta emot ansökan och förbindelserna. De är kommunens landsbygdsnäringsmyndighet, arbetskrafts- och näringscentralen, pensionsanstalten och ett ombud som pensionsanstalten bemyndigat. Momentet stadgar även om de behöriga myndigheterna. I 3 mom. av nämnda paragraf i förordningen stadgas åter om de i 2 mom. nämnda myndigheternas skyldighet att överföra ansökan till kommunens landsbygdsnäringsmyndighet samt om dennas skyldighet att sända ansökningshandlingarna jämte utlåtande om förutsättningarna för avträdelsetöd till pensionsanstalten. Det föreslås att bestämmelserna i förordningen intas som sådana i lagens 20 a § som 1—3 mom.

I paragrafens 4 mom. intas för närvarande bestämmelserna i 18 § 2 mom. i förordningen om avträdelsetöd om att tidpunkten då ansökan blir anhängig uppskjuts om inte den som ansöker stöd tillställer begärda utredningar inom utsatt skälig tid.

Dessutom föreslås att i paragrafens 5 mom. intas ett bemyndigande att närmare bestämmelser för ansökan om avträdelsetöd utfärdas genom förordning.

21 §. Det föreslås att i lagrummet intas bestämmelserna från 19 § 1 mom. i förordningen

om avträdelsestöd om avgörande av ansökan om avträdelsestöd. I paragrafen stadgas dessutom om det villkorliga beslutet om avträdelsestöd. Eftersom avträdaren är skyldig att ansöka om stödet före avträdelserna måste avträdelsestödet alltid sökas på basis av ett utkast till överlåtelsehandling eller ett förhandsavtal. Efter att ansökan har anhängiggjorts kan sökanden slutgiltigt genomföra den planerade avträdelserna innan ansökan avgörs. Om den slutgiltiga avträdelserna inte genomförts innan pensionsanstalten meddelat sitt beslut, meddelar pensionsanstalten beslutet som villkorligt på så sätt, att avträdelsestödet betalas om avträdelserna sker enligt utkastet eller förhandsavtalet inom en viss tidsfrist efter att beslutet meddelades och övriga villkor i beslutet uppfylls. Det föreslås att till lagrummet fogas en bestämmelse om att samtliga villkor för att avträdelsestödet beviljas skall framgå av beslutet. Avsikten är inte att ändra förfaringsättet, endast att precisera bestämmelserna om det. Tidsfristen för giltighetstiden vid ett villkorligt beslut bibehålls vid den tidigare, dvs. sex månader. Bestämmelserna i den gällande paragrafens 2 och 3 mom. om när villkorligt beslut förfaller och avträdelsetidpunkten i samband med ett villkorligt beslut flyttas att bli 3 och 4 mom.

21 a §. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf och i dess 1 mom. intas bestämmelserna i 19 § 2 mom. i förordningen om avträdelsestöd om hur beslutet om stödet sänds till sökanden. Som delgivningssätt anges vanligt brev. Bestämmelsen utgör dock inte hinder för att delgivningen sker mot mottagningsbevis eller i form av stämning om ett sådant förfaringsätt för delgivningen undantagsvis anses behövt i enskilda fall. Dessutom skall pensionsanstalten fortfarande ha skyldighet att delge beslutet såväl till den arbetskrafts- och näringscentral som ärendet gäller som till kommunens landsbygdsnäringsmyndighet. Beslutet skall ytterligare delges Renbeteslagsföreningen ifall den som ansöker om stödet bedriver renskötsel.

I paragrafens 2 mom. intas bestämmelserna i 19 § 3 mom. i förordningen om avträdelsestöd om att pensionsanstalten är skyldig att tillstålla förvärvaren som avses i 9 och 10 § lagen om avträdelsestöd ett meddelande för uppfyllande av förbindelsen om hur länge avträdelsestöd kommer att betalas till avträda-

ren eller om betalningen av stödet upphör tidigare än vad som meddelats.

I paragrafens 3 mom. intas en bestämmelse om att pensionsanstalten även i sådana fall, då ansökan om avträdelsestöd har fått avslag genom ett lagakraftvunnet beslut efter att avträdelserna genomförts på det sätt som stadgas i 15 §, skall underrätta den som lämnat förbindelse om att förbindelsen inte träder i kraft.

25 §. Lagrummet innehåller bestämmelser om återkrav i sådana situationer, där sökanden har arbetat i annat förvärvsarbete i sådan omfattning att han inte varit berättigad till avträdelsestöd under den tid han förvärvsarbetade. Beträffande villkoren för att avbryta utbetalningen av och villkoren för återkrav av avträdelsestödet hänvisas för närvarande till 4 c § 6 mom. i APL, som innehåller bestämmelser om förutsättningarna för att avstå från återkrav. Det föreslås att i lagrummet intas en hänvisning till 18 § 5 mom. i APL, som stadgar när en fordran vid återkrav av förmån preskriberas. Enligt bestämmelsen skall en förmån som betalats utan grund krävas tillbaka inom tio år räknat från utbetalningsdagen. Preskriptionstiden på tio år för en dylik post av förmånen som skall återindrivas börjar löpa separat för varje post räknat från dess utbetalningsdag. Efter att det meddelats ett överklagbart beslut om återkrav av förmån som betalats utan grund börjar en fem år lång preskriptionstid för fordran på sagda förmån som utbetalats utan grund löpa räknat från att beslutet om återkrav meddelades. Denna preskriptionstid på fem år kan avbrytas på det sätt som stadgas i 10 och 11 § i lagen om preskription av skulder.

31 §. Lagrummet omfattar bestämmelser för återkrav i sådana situationer, där avträdelsestödet har betalats utan grund av annan orsak än vad som avses i lagens 25 §. I likhet med vad som stadgats i 18 § 5 mom. i APL föreslås att i 31 § intas en bestämmelse om att förmån som betalats utan grund skall krävas tillbaka inom tio år från utbetalningsdagen. Med återkrav avses att ett överklagbart beslut om återkrav meddelats. Fordran preskriberas efter fem år från att beslutet om återkrav meddelades, om inte preskriptionstiden för fordran har avbrutits på det sätt som stadgas i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skuld.

En sådan icke-formbunden åtgärd som avses i 10 § i lagen om preskription av skuld skall således vara tillräcklig för att avbryta den fem år långa preskriptionstiden. I så fall är pensionsanstalten enligt lagen om preskription av skulder skyldig att underrätta förmånstagaren grunden för sin fordran och beloppet så tydligt som skäligen kan krävas. Dessutom skall förmånstagaren innan preskriptionstiden löper ut underrättas om att denna åtgärd i syfte att avbryta preskriptionen vidtagits. Från att preskriptionstiden avbrutits börjar en ny fem år lång preskriptionstid löpa.

40 §. Lagrummet innehåller en hänvisning till 10 c § i APL, där det tidigare funnits hänvisningar till lagen om förvaltningsförfarande och en specialbestämmelse om att den som saken gäller skall beredas tillfälle att bli hörd i ärendet samt om talan för den som inte har fyllt 15 år. Dessa bestämmelser i 10 c § 1 mom. i APL har strukits genom lagen 1332/2003 som trädde i kraft den 1 januari 2004. Den tidigare specialbestämmelsen i 10 c § 2 mom. APL om jäv har flyttats upp att utgöra lagrummets 1 mom. Hänvisningen i 40 § i lagen om avträdelsestöd till 10 c § i APL föreslås därför bli ändrad till en hänvisning till 10 c § 1 mom. i APL (1332/2003), som innehåller en specialbestämmelse som avser jäv i fråga om anställda och styrelsemedlemmar i en pensionsanstalt.

Det föreslås dessutom att i paragrafen intas en ny hänvisning till 19 b § 9 mom. i APL, som innehåller ett stadgande om preskription av fordran gällande förmån som borde ha utbetalats enligt pensionsanstaltens beslut. Den föreslagna bestämmelsen kommer att tillämpas exempelvis i en sådan situation, där avträdelsestödet enligt beslutet borde ha betalats ut som ett större belopp än vad som betalats. En dylik fordran anses ha uppkommit den dagen då förmånen borde ha betalats. Enligt nämnda lagrum preskriberas en sådan fordran efter tio år från den dag då förmånen borde ha betalats, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Från ett första avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid. Såväl den tio år långa som den fem år långa preskriptionstiden avbryts enligt vad som sägs i 10 eller 11 § lagen om preskription av skulder. Från och med att en fem år lång preskriptionstid av-

brutits börjar en ny preskriptionstid på fem år löpa. Den föreslagna bestämmelsen ställer inte hinder för att pensionsanstalten på eget initiativ rättar ett fel som man upptäckt och betalar ut till förmånstagaren den förmån som han inte fått.

1.2. Lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare

26 §. Liksom i lagen om avträdelsestöd innehåller GevPL särskilda bestämmelser om återkrav av pensionen i sådana situationer, där förmånen utbetalts utan grund med anledning av att pensionstagaren arbetat i förvärsarbete i sådan omfattning att gränsen för förvärsinkomster enligt GevPL överskridits. 30 § i GevPL stadgar om återkrav i andra situationer. 26 § i GevPL avser den förstnämnda situationen och därför föreslås i fråga om preskription av en fordran att i paragrafen intas en hänvisning till lagens 30 § 3 mom., som stadgar om preskription av fordran vid återkrav av förmån som betalats utan grund.

30 §. Här föreslås att till lagrummet fogas en bestämmelse med samma innehåll som i lagen om avträdelsestöd om återkrav av avträdelsestöd som utbetalts utan grund inom tio år från utbetalningsdagen. Fordran preskriberas efter fem år från att beslutet om återkrav meddelades, om preskriptionstiden för fordran inte har avbrutits innan dess genom icke-formbundna eller rättsliga åtgärder. Efter avbruten preskription börjar en ny fem år lång preskriptionstid löpa.

43 §. Hänvisningsbestämmelsen i lagrummet till 10 c § i APL föreslås bli ändrad till en hänvisning till 10 c § 1 mom. i APL, som innehåller en specialbestämmelse i anknytning till jäv. I likhet med lagen om avträdelsestöd föreslås det att i lagrummet ytterligare intas en hänvisning till den ovan nämnda 19 b § 9 mom. APL, som stadgar om preskription av en beviljad förmån i sådana situationer, där förmånstagaren inte har fått förmånen helt eller delvis. Dessutom föreslås att det i paragrafen intas en hänvisning även till 19 f § i APL, som bestämmer om delgivning av beslutet per post. Med stöd av GevPL meddelas fortsättningsvis beslut om återkrav samt andra beslut som gäller försummelser av villkoren i förbindelser, trots att nya pen-

sioner inte längre beviljas med stöd av sagda lag.

1.3. Lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare

27 §. Det föreslås att till lagrummet fogas en bestämmelse om återkrav av förmån som betalats utan grund inom 10 år från utbetalningsdagen samt om preskription av en fordran efter att beslutet om återkrav meddelades. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll den bestämmelse som föreslås att skall intas i 31 § i lagen om avträdelsestöd.

37 §. I lagrummet föreslås motsvarande ändringar som framgår av redogörelsen i anslutning till 43 § i GevPL, dvs. till paragrafen fogas hänvisningar till 10 c § 1 mom., 19 b § 9 mom. samt 19 f § i APL.

1.4. Lagen om avträdelsepension

24 §. Lagen om avträdelsepension innehåller redan nu hänvisningar till 18 och 19 § i APL, som stadgar om återkrav av förmån som betalats utan grund samt om preskription av fordran gällande en beviljad förmån som blivit obetald. I lagen om avträdelsepension behöver därför inte intas särskilda specialbestämmelser om preskription av fordran. I likhet med övriga avträdelssystem föreslås rättelser i lagrummets hänvisningsbestämmelser så, att hänvisningarna i lagrummet avser 10 c § 1 mom. och 19 f § i APL, som innehåller bestämmelser om att beslutet skall delges den som saken gäller per post under den adress han eller hon uppgivit.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har blivit antagna och fastställda. I lagarnas ikraftträdandebestämmelse föreslås föreskrifter för tillämpningen på preskription av fordringar. Propositionen

utgår ifrån att lagarna skall gälla även fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande. När preskriptionstiden för sådana fordringar räknas ut skall också tiden före lagens ikraftträdande beaktas, dock så, att respektive fordran preskriberas tidigast tre år efter lagens ikraftträdande, om den inte preskriberas innan dess enligt de preskriptionsbestämmelser som gällde när respektive lag trädde i kraft. Motsvarande tillämpningsbestämmelse ingår i lagen 1332/2003, som stadgar om preskription av fordringar i APL.

3. Lagstiftningsordning

De ändringar som föreslås med anledning av förvaltningslagen kan antas genom en vanlig lag. Med avseende på grundlagen kräver i synnerhet de föreslagna bestämmelserna om preskription och övergångsbestämmelserna i samband med ikraftträdandet en särskild granskning. Lagen om preskription av skulder har stiftats i vanlig lagstiftningsordning och innehåller bl.a. bestämmelser om tidsfrister för preskription av skulder som är kortare än tidigare tillämpade preskriptionstider. På dessa preskriptionstider tillämpas vid ikraftträdandet samma tre år långa övergångsperiod som i fråga om de nu aktuella lagändringarna.

Genom de ändringar som nu föreslås har inte förmånerna som utbetalas till förmånstägarna försämrats och de inverkar inte heller på förmånstägarnas pensionsskydd. De redan fastställda specialbestämmelserna gällande pensionslagarna för den privata sektorn om preskription av fordringar har behandlats i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser att de föreslagna lagarna även för preskriptionsbestämmelsernas vidkommande kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som ovan anförts föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 16 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) mellanrubriken före 20 §, 20 och 21 §, 25 § 3 mom. samt 40 § 1 mom., av dem 20 § sådan den lyder i lagarna 1163/1999 och 1326/1999, 21 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1326/1999 och 40 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1183/2003, samt *fogas* till lagen nya 20 a och 21 a § samt till 31 § ett nytt 3 mom. som följer:

Ansökan om och beviljande av avträdelsestöd

20 §

Avträdelsestöd skall sökas före avträdelse som avses i 15 §.

Sökanden skall för villkorligt beslut till sin undertecknade ansökan foga ett av parterna undertecknat utkast till överlåtelsehandling eller föravtal samt en av förvärvaren undertecknad förbindelse enligt 9 § 1 mom. 6 punkten eller 10 § 1 mom. 5 punkten.

Avträdelsestöd skall sökas och de förbindelser som avses i 9 och 10 § skall ges på en blankett som har godkänts av pensionsanstalten. Till ansökan skall fogas en utredning om äganderätten och arealen beträffande den lägenhet som är föremål för avträdelserna samt vid generationsväxlingsöverlåtelse utredningar om förvärvarens yrkesskicklighet och inkomster, om den ekonomiska livskraften hos den gårdsbruksenhet som är föremål för avträdelserna och om uppfyllandet av kraven i fråga om miljö, hygien och djurens välfärd. Pensionsanstalten kan också kräva att andra utredningar som behövs för att avgöra ansökan skall fogas till den.

Om avträdelserna har skett senast 1999 skall avträdelsestöd sökas senast den 15 januari 2000.

20 a §

Ansökan om avträdelsestöd samt de förbindelser som avses i 2 mom. skall lämnas

till landsbygdsnäringsmyndigheten i den kommun inom vars område eller till den arbetskrafts- och näringscentral inom vars verksamhetsområde gårdsbruksenheten är belägen, till pensionsanstalten eller till ett ombud som den bemyndigat.

Om ansökan har lämnats till arbetskrafts- och näringscentralen eller pensionsanstalten eller dess ombud, skall den utan dröjsmål överföras till den behöriga kommunens landsbygdsnäringsmyndighet. Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet skall till pensionsanstalten sända ansökningshandlingarna jämte sitt utlåtande om förutsättningarna för avträdelsestöd.

Ansökan om avträdelsestöd anses ha blivit gjord den dag den har anlänt till en i 1 mom. nämnd mottagare av ansökningar.

Om den som söker avträdelsestöd inte på uppmaning inom utsatt skäligen tid lämnar in den tilläggsutredning som behövs för avgörande av ansökan och som kommunens landsbygdsnäringsmyndighet, arbetskrafts- och näringscentralen eller pensionsanstalten har begärt, anses ansökan dock ha blivit gjord först när den utredning som behövs för avgörande av ansökan har tillställts den som har bett om den.

Närmare bestämmelser om ansökan om avträdelsestöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 §

Pensionsanstalten skall efter att ha fått

nödvändiga utlåtanden och utredningar avgöra ansökan om avträdelsestöd utan dröjsmål.

Om beslutet fattas med stöd av ett utkast till överlåtelsehandling eller ett föravtal, skall i pensionsanstaltens villkorliga beslut nämnas alla villkor för beviljande av avträdelsestöd. Ett villkor i beslutet skall vara att sökanden inom sex månader från den tidpunkt då beslutet gavs skall tillställa pensionsanstalten en slutlig överlåtelsehandling eller kopia därav som motsvarar utkastet eller föravtalet.

Ett villkorligt beslut enligt 2 mom. förfaller, om en slutlig överlåtelsehandling eller kopia därav som motsvarar utkastet eller föravtalet inte har tillställts pensionsanstalten inom utsatt tid.

När en ansökan avgörs villkorligt på det sätt som bestäms i 2 mom., anses vid bedömningen av villkoret i 4 § såsom avträdelsetidpunkt den tidpunkt då ansökan om avträdelsestöd gjordes. För fastställandet av avträdelsestödet storlek betraktas som stödets begynnelsepunkt ingången av den kalendermånad under vilket det villkorliga beslutet ges.

21 a §

Pensionsanstalten delger mottagaren sitt beslut genom att sända det per brev under den postadress mottagaren uppgivit. Avgörandet skall delges Arbetskrafts- och näringscentralen samt kommunens landsbygdsnäringsmyndighet. Avgörandet skall dessutom delges Renbeteslagsföreningen om avträda- ren har bedrivit renhushållning.

I samband med givandet av beslutet om att avträdelsestöd börjar betalas skall pensionsanstalten för uppfyllande av förbindelsen också tillställa förvärvare som avses i 9 och 10 § uppgift om hur länge avträdelsestöd kommer att betalas till avträda- ren. Om betalningen av avträdelsestödet varaktigt upphör tidigare än vad som meddelats skall pensionsanstalten likaså meddela förvärvaren detta.

I det fall att ansökan avslås efter det att avträdel- sen har skett på det sätt som nämns i 15 §, skall en förvärvare som avgett förbindelse enligt 9 eller 10 § efter att beslutet vunnit laga kraft meddelas att förbindelsen inte är bindande för förvärvaren.

25 §

Angående indragning och återkrav av avträdelsestöd i de fall som föreskrivs i denna paragraf gäller 4 c § 6 mom. och 18 § 5 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Avträdelsestödet kan också återkrävas genom att det kvittas mot framtida poster av stöd enligt denna lag eller av invalid- eller ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

31 §

Avträdelsestöd som har betalats utan grund skall krävas tillbaka inom tio år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid.

40 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller för avträdelsestöd i tillämpliga delar 8 g och 9 §, 10 c § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 § 2 och 3 mom., 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 j §, 17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—4 och 9 mom. samt 19 c § 2—7 mom. samt 19 d, 20, 21 och 21 a—21 e § i lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 och 19 b § och 19 c § 1 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Lagens bestämmelser om preskription av fordringar tillämpas också på fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande. När preskriptionstiden för en sådan fordran räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande. Fordringarna i fråga preskriberas dock enligt denna lag tidigast tre år efter lagens ikraftträdande, om de inte preskriberas

innan dess också enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande. trädelsestöd för lantbruksföretagare (1583/1994), sådana som de lyder i förordningen (369/2000).

Genom denna lag upphävs 17—19 § i förordningen av den 31 december 1994 om av-

2.

Lag**om ändring av lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 december 1990 om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990) 43 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1181/2003, samt fogas till 26 § ett nytt 3 mom. och till 30 § ett nytt 3 mom. som följer:

26 §

På återkrav av pension med stöd av denna lag tillämpas vad som föreskrivs i 30 § 3 mom.

30 §

Pension som har betalats utan grund skall krävas tillbaka inom tio år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid.

43 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller för generationsväxlingspension dessutom i tillämpliga delar 8 g och 9 §, 10 c § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 §

2 och 3 mom., 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—4 och 9 mom., 19 c § 2—7 mom. samt 19 d, 19 f, 20, 21 och 21 a—21 e § i lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 §, 19 b § och 19 c § 1 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Lagens bestämmelser om preskription av fordringar tillämpas också på fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande. När preskriptionstiden för en sådan fordran räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande. Fordringarna i fråga preskriberas dock enligt denna lag tidigast tre år efter lagens ikraftträdande, om de inte preskriberas innan dess också enligt de bestämmelser som gällde vid när denna lags ikraftträdande.

Genom denna lag upphävs 8 § 2 mom. i förordningen av den 28 december 1990 om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1326/1990).

3.

Lag**om ändring av 27 och 37 § i lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 december 1992 om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) 37 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1182/2003, samt
fogas till 27 § ett nytt 3 mom. som följer

27 §

Avträdelseersättning som har betalats utan grund skall krävas tillbaka inom tio år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem år spreskriptionstid.

37 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller för avträdelseersättning dessutom i tillämpliga delar 9 §, 10 c § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 k § 2—4 mom.,

19 b § 1—4 och 9 mom. samt 19 c § 2—7 mom. samt 19 d, 19 f, 20, 21 och 21 a—21 e § i lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 och 19 b § och 19 c § 1 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Lagens bestämmelser om preskription av fordringar tillämpas också på fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande. När preskriptionstiden för en sådan fordran räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande. Fordringarna i fråga preskriberas dock enligt denna lag tidigast tre år efter lagens ikraftträdande, om de inte preskriberas innan dess också enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande.

Genom denna lag upphävs 11 § 2 mom. i förordningen av den 23 december 1992 om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1468/1992).

4.

Lag**om ändring av 24 § i lagen om avträdelsepension**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 4 januari 1974 om avträdelsepension (16/1974) 24 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1180/2003, som följer:

24 §
Om inte något annat följer av denna lag, gäller för avträdelsepension dessutom i tillämpliga delar 9 §, 10 c § 1 mom., 16 §, 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 k § 2—4 mom. samt 18, 19, 19 b—19 d, 19 f, 20, 21 och 21 a—21 e § i lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 och 19 b §

och 19 c § 1 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Denna lag träder i kraft den 200 .
Genom denna lag upphävs 13 § i förordningen av den 29 mars 1974 om avträdelsepension (258/1974), sådan som den lyder i förordningen (1306/1990) .

Helsingfors den 8 oktober 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Juha Korkeaoja*

1.

Lag**om ändring av lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 16 december 1994 om avträdelsetöd för lantbruksföretagare (1293/1994) mellanrubriken före 20 §, 20 och 21 §, 25 § 3 mom. samt 40 § 1 mom., av dem 20 § sådan den lyder i lagarna 1163/1999 och 1326/1999, 21 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1326/1999 och 40 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1183/2003, samt *fogas* till lagen nya 20 a och 21 a § samt till 31 § ett nytt 3 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Ansökan om avträdelsetöd*

20 §

Avträdelsetöd skall sökas före avträdelsetöd som avses i 15 §.

Om avträdelsetöden har skett senast 1999 skall avträdelsetöd sökas senast den 15 januari 2000. *Om sökande av avträdelsetöd bestäms i övrigt närmare genom förordning.*

*Föreslagen lydelse**Ansökan om **och beviljande av avträdelsetöd***

20 §

Avträdelsetöd skall sökas före avträdelsetöd som avses i 15 §.

Sökanden skall för villkorligt beslut till sin undertecknade ansökan foga ett av parterna undertecknat utkast till överlåtelsehandling eller föravtal samt en av förvärvaren undertecknad förbindelse enligt 9 § 1 mom. 6 punkten eller 10 § 1 mom. 5 punkten.

Avträdelsetöd skall sökas och de förbindelser som avses i 2 mom. skall ges på en blankett som har godkänts av pensionsanstalten. Till ansökan skall fogas en utredning om äganderätten och arealen beträffande den lägenhet som är föremål för avträdelsetöden samt vid generationsväxlingsöverlåtelse utredningar om förvärvarens yrkesskicklighet och inkomster, om den ekonomiska livskraften hos den gårdsbruksenhet som är föremål för avträdelsetöden och om uppfyllandet av kraven i fråga om miljö, hygien och djurens välfärd. Pensionsanstalten kan också kräva att andra utredningar som behövs för att avgöra ansökan skall fogas till den.

Om avträdelsetöden har skett senast 1999 skall avträdelsetöd sökas senast den 15 januari 2000.

Ny

20 a §

Ansökan om avträdelsestöd samt de förbindelser som avses i 9 och 10 § skall lämnas till landsbygdsnäringsmyndigheten i den kommun inom vars område eller till den arbetskrafts- och näringscentral inom vars verksamhetsområde gårdsbruksenheten är belägen, till pensionsanstalten eller till ett ombud som den bemyndigat.

Om ansökan har lämnats till arbetskrafts- och näringscentralen eller pensionsanstalten eller dess ombud, skall den utan dröjsmål överföras till den behöriga kommunens landsbygdsnäringsmyndighet. Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet skall till pensionsanstalten sända ansökningshandlingarna jämte sitt utlåtande om förutsättningarna för avträdelsestöd.

Ansökan om avträdelsestöd anses ha blivit gjord den dag den har anlänt till en i 1 mom. nämnd mottagare av ansökningar.

Om den som söker avträdelsestöd inte på uppmaning inom utsatt skälig tid lämnar in den tilläggsutredning som behövs för avgörande av ansökan och som kommunens landsbygdsnäringsmyndighet, arbetskrafts- och näringscentralen eller pensionsanstalten har begärt, anses ansökan dock ha blivit gjord först när den utredning som behövs för avgörande av ansökan har tillställts den som har bett om den.

Närmare bestämmelser om ansökan om avträdelsestöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 §

Sökanden skall till ansökan foga ett av parterna undertecknat utkast till överlåtelsehandling eller föravtal för villkorligt beslut.

Ett villkorligt beslut enligt 1 mom. förfaller, om en slutlig överlåtelsehandling eller kopia därav som motsvarar utkastet eller

21 §

Pensionsanstalten skall efter att ha fått nödvändiga utlåtanden och utredningar avgöra ansökan om avträdelsestöd utan dröjsmål.

Om beslutet fattas med stöd av ett utkast till överlåtelsehandling eller ett föravtal, skall i pensionsanstaltens villkorliga beslut nämnas alla villkor för beviljande av avträdelsestöd. Ett villkor i beslutet skall vara att sökanden inom sex månader från den tidpunkt då beslutet gavs skall tillställa pensionsanstalten en slutlig överlåtelsehandling eller kopia därav som motsvarar utkastet eller föravtalet.

Ett villkorligt beslut enligt 2 mom. förfaller, om en slutlig överlåtelsehandling eller kopia därav som motsvarar utkastet eller

föravtalet inte har tillställts pensionsanstalten inom sex månader från den tidpunkt då det villkorliga beslutet gavs.

När en ansökan avgörs med stöd av denna paragraf, anses vid bedömningen av villkoret i 4 § såsom avträdelsetidpunkt den tidpunkt då ansökan om avträdelsestöd gjordes. För fastställandet av avträdelsestödets storlek betraktas som stödets begynnelse-tidpunkt ingången av den kalendermånad under vilken det villkorliga beslutet ges.

Ny

föravtalet inte har tillställts pensionsanstalten inom utsatt tid.

När en ansökan avgörs *villkorligt på det sätt som bestäms i 2 mom.*, anses vid bedömningen av villkoret i 4 § såsom avträdelsetidpunkt den tidpunkt då ansökan om avträdelsestöd gjordes. För fastställandet av avträdelsestödets storlek betraktas som stödets begynnelse-tidpunkt ingången av den kalendermånad under vilket det villkorliga beslutet ges.

21 a §

Pensionsanstalten delger mottagaren sitt beslut genom att sända det per brev under den postadress mottagaren uppgivit. Avgörandet skall delges arbetskrafts- och näringscentralen samt kommunens landsbygdsnäringsmyndighet. Avgörandet skall dessutom delges Renbeteslagsföreningen om avträddaren har bedrivit renhushållning.

I samband med givandet av beslutet om att avträdelsestöd börjar betalas skall pensionsanstalten för uppfyllande av förbindelsen också tillstålla förvärvare som avses i 9 och 10 § uppgift om hur länge avträdelsestöd kommer att betalas till avträddaren. Om betalningen av avträdelsestödet varaktigt upphör tidigare än vad som meddelats skall pensionsanstalten likaså meddela förvärvaren detta.

I det fall att ansökan avslås efter det att avträdelsen har skett på det sätt som nämns i 15 §, skall en förvärvare som avgett förbindelse enligt 9 eller 10 § efter att beslutet vunnit laga kraft meddelas att förbindelsen inte är bindande för förvärvaren.

25 §

Angående indragning och återkrav av avträdelsestöd i de fall som *stadgas* i denna paragraf gäller 4 c § 6 mom. lagen om pension för arbetstagare. Avträdelsestödet kan också återkrävas genom att det kvittas mot framtida rater av stöd enligt denna lag eller av invalid- eller ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

25 §

Angående indragning och återkrav av avträdelsestöd i de fall som föreskrivs i denna paragraf gäller 4 c § 6 mom. *och 18 § 5 mom.* i lagen om pension för arbetstagare. Avträdelsestödet kan också återkrävas genom att det kvittas mot framtida *poster* av stöd enligt denna lag eller av invalid- eller ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

31 §

31 §

Avträdelsestöd som har betalats utan grund skall krävas tillbaka inom tio år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid.

40 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller för avträdelsestöd i tillämpliga delar 8 g, 9 och 10 c §, 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 § 2 och 3 mom., 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 j §, 17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—4 mom. samt 19 c § 2—7 mom., 19 d, 20, 21 och 21 a—21 e § lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 och 19 b § och 19 c § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare.

40 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller för avträdelsestöd i tillämpliga delar 8 g och 9 §, 10 c § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 § 2 och 3 mom., 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 j §, 17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—4 och 9 mom. samt 19 c § 2—7 mom. samt 19 d, 20, 21 och 21 a—21 e § i lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 och 19 b § och 19 c § 1 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Lagens bestämmelser om preskription av fordringar tillämpas också på fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande. När preskriptionstiden för en sådan fordran räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande. Fordringarna i fråga preskriberas dock enligt denna lag tidigast tre år efter lagens ikraftträdande, om de inte preskriberas innan dess också enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande.

Genom denna lag upphävs 17—19 § i förordningen av den 31 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1583/1994) sådana som de lyder i förordningen (1306/1990).

2.

Lag**om ändring av lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 december 1990 om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990) 43 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1181/2003, samt fogas till 26 § ett nytt 3 mom. och till 30 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

26 §

30 §

Föreslagen lydelse

26 §

På återkrav av pension med stöd av denna lag tillämpas vad som föreskrivs i 30 § 3 mom.

30 §

Pension som har betalats utan grund skall krävas tillbaka inom tio år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid.

43 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller för generationsväxlingspension dessutom i tillämpliga delar 8 g, 9 och 10 c §, 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 § 2 och 3 mom., 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 § f 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—mom. samt 19 c § 2—7 mom., 19 d, 20, 21 och 21 a—21 e § lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 och 19 b § samt

43 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller för generationsväxlingspension dessutom i tillämpliga delar 8 g och 9 §, 10 c § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 § 2 och 3 mom., 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—4 och 9 mom. samt 19 c § 2—7 mom., 19 d, 19 f, 20, 21 och 21 a—21 e § i lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 §,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

19 c § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare.

19 b § och 19 c § 1 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Lagens bestämmelser om preskription av fordringar tillämpas också på fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande. När preskriptionstiden för en sådan fordran räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande. Fordringarna i fråga preskriberas dock enligt denna lag tidigast tre år efter lagens ikraftträdande, om de inte preskriberas innan dess också enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande.

Genom denna lag upphävs 8 § 2 mom. i förordningen av den 28 december 1990 om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1326/1990).

3.

Lag**om ändring av 27 och 37 § i lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 december 1992 om avträdelseersättning för lantbruksföretagare
(1330/1992) 37 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1182/2003, samt
fogas till 27 § ett nytt 3 mom. som följer

Gällande lydelse

27 §

Föreslagen lydelse

27 §

Avträdelseersättning som har betalats utan grund skall krävas tillbaka inom tio år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem års preskriptionstid.

37 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller för avträdelseersättning dessutom i tillämpliga delar 9 och 10 c §, 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—4 mom. samt 19 c § 2—7 mom., 19 d, 20, 21 och 21 a—21 e § lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 och 19 b § samt 19 c § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare.

37 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller för avträdelseersättning dessutom i tillämpliga delar 9 §, 10 c § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—4 och 9 mom. samt 19 c § 2—7 mom. samt 19 d, 19 f, 20, 21 och 21 a—21 e § i lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 och 19 b § och 19 c § 1 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

*Denna lag träder i kraft den 200 .
Lagens bestämmelser om preskription av fordringar tillämpas också på fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande. När preskriptionstiden för en sådan fordran räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande. Fordringarna i fråga pre-*

skriberas dock enligt denna lag tidigast tre år efter lagens ikraftträdande, om de inte preskriberas innan dess också enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande.

Genom denna lag upphävs 11 § 2 mom. i förordningen av den 23 december 1992 om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1468/1992.

4.

Lag**om ändring av 24 § i lagen om avträdelsepension**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 4 januari 1974 om avträdelsepension (16/1974) 24 § 1 mom., sådant
det lyder i lag 1180/2003, som följer:

Gällande lydelse

24 §

Om inte något annat följer av denna lag,
gäller för avträdelsepension dessutom i till-
lämpliga delar 9, 10 c och 16 §, 17 a §
1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och
4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom.,
17 k § 2—4 mom. *samt* 18, 19, 19 b—19 d,
20, 21, 21 a—21 e § lagen om pension för
arbetstagare samt 16—18 och 19 b § samt
19 c § 1 mom. lagen om pension för lant-
bruksföretagare.

Föreslagen lydelse

24 §

Om inte något annat följer av denna lag,
gäller för avträdelsepension dessutom i till-
lämpliga delar 9 §, 10 c § 1 mom., 16 §,
17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2
och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom.,
17 k § 2—4 mom., 18, 19, 19 b—19 d, 19 f,
20, 21 *och* 21 a—21 e § i lagen om pension
för arbetstagare samt 16—18 och 19 b §
och 19 c § 1 mom. *i* lagen om pension för
lantbruksföretagare.

*Denna lag träder i kraft den
2004.*

*Genom denna lag upphävs 13 § i förord-
ningen av den 29 mars 1974 om avträdel-
sepension (258/1974) sådan som den lyder i
förordningen (1306/1990).*